

Mandátum és dicsőség

Nem akarok kitérni a szabadszállási választás történetére, ahol a mandátumot követelő Petőfit a tulajdon népe agyon akarta verni, mint muszkavezetőt, és helyette a református pap sohase hallott nevű fiát választotta meg követnek, aki programot nem adott ugyan, de csapott olyan dínomdánomot, hogy három hétig még a kutya is mákosrétest evett Szabadszálláson. A nép mindig nép marad, „mobile vulgus”¹, ahogy a latin költő mondja – erről az örök törvényről nincs mit beszélni. De még ma is elképed az ember, ahogy a 48-iki *Pesti Hírlap*-ban olvassa a szabadszállási követ nyílt levelét Petőfi Sándorhoz.

– Ön feltolakodott követnek, barátom, Szabadszálláson s a közvélemény kimondja ön felett az ítéletet, mely ön szavait használva így hangzik: „Ez pimaszság Petőfitől, ez nem egy népköltőhöz, de egy pusztai betyárhoz sem illik”... Hála a felvilágosodás századának! Kiemelkedett már e kun értelmiség azon kiskorúságból, hogy ön ellenében bármely becsületes kunpolgár itatásra és vesztegetésre szorult volna! – ön engem butának mond; igaz, hogy teremtő észtehetséggel nem dicsekedhetem, de hiszen! ön fejének sem kell abroncs! s nekem tisztább felfogásom, szilárdabb jellemem van, mint önnek. Ön nagyon elbízott, de mibe, abban, hogy a Pegazus farkába ön is felkapaszzkodott. Ön, barátom, nagyon hiú, a fölöttébb hiúság pedig hígvelejűséget föltételez.

A *Pesti Hírlap*-ot még csak menti, hogy ennek az otromba támadásnak csak a hirdetések közt adott helyet, de mi menti az első magyar parlamentet, hogy mikor a legnagyobb magyar költő odafordult védelemért, nem volt egyetlen nemzetgyűlési képviselő, aki az ő sérelmét a magáévá tette volna?

És ez nem is egészen négy hónappal történt március 15. után, amiről Petőfi azt írta:

*Egy ilyen nap vezérsége
S díjazva van az élet, –
Napoleon dicsősége,
Te veled nem cserélek!*

¹ mobile vulgus – ingatag néptömeg

Igaz, hogy március 15. dicsősége már két hét múlva fakulni kezdett. Április 7-én már azt írja a *Múlt és Jelen*, hogy „Mikor a konzervatórium április 2-án hangversenyt adott, Petőfi *Nemzeti dal*-ának, a magyar marseillaise-nek zenéje hidegen hagyta közönségünket, ellenben a Károly Ferdinánd cs. kir. ezrede hangászkará² által eljátszott csárdás, a *Tolnai lakodalmas* alig lecsillapítható tapsvihart idézett elő”.

Persze, ha már egyszer talpra volt állítva a magyar, érthető, hogy táncolhatnékja támadt. Ez a nemzeti virtus.

² hangász – katonazenész, hadi zenész